

Industriegroentesector zoekt aansluiting bij keuken van moderne consument

Oude boon steelt de show in nieuw jasje

JORG TÖNJES

Eiwitten uit peulvruchten en hippe groentegerechten zijn een impuls voor de industriegroentesector. Toch veranderen tradities traag. Telers en verwerkers zijn optimistisch over de kansen. Voor een blik bonen komt een boerenkoolsmoothie in de plaats.

ACHTERGROND

Jaarlijks kopen Nederlanders voor meer dan 180 miljoen euro aan industriegroenten in de supermarkten. Ruim een derde daarvan zijn peulvruchten. Hak maakte in april bekend dat ze duidelijk de groei zag doorzetten in het peulvruchtensegment. Met name in de stazakken ziet de producent uit Giessen groei.

Het gaat dan om de traditionele kapucijner, bruine en witte boon en om het moderne bonensegment van kidneybonen, kikkererwten en linzen. De groenten in de stazakken hebben een steviger structuur, wat past bij het moderne koken evenals de exotische soorten dat doen.

Sectorkenners noemen de markt voor industriegroente als totaal stabiel. Peter Rijnhout is vanuit de brancheorganisatie voor groente- en fruitverwerkers Vigef betrokken bij stichting Teeltoverleg Groente (TOG), het overleg tussen telers en verwerkers. 'Bij de stichting overleggen we vooral over teeltzaken', zegt hij.

'Een tweede aandachtspunt is het aanwakkeren van de markt. We willen dat de consument groente en fruit blijft eten. 2016 was het Internationale Jaar van de Boon om de consumptie van peulvruchten te stimuleren.' Vasthouden van de consumptie en in lichte mate nieuwe consumenten trekken is volgens Rijnhout de aanpak.

ABN Amro zegt in een rapport van april dat er duidelijk kansen

Groenteverwerkers halen graag grondstoffen van dichtbij, maar risicospreiding en biologisch brengen de teelt ook naar de polder en het Noorden. Foto: Han Reindsen

voor vleesvervangers liggen en daar zijn bonen onderdeel van. Ze bevatten plantaardige eiwitten en kunnen de consument die een dagje vleesloos wil, goed van pas komen.

Vleesvervangers maakten de afgelopen vijf jaar volgens ABN Amro een groei van 15 procent door en er komt een groeiversnelling aan. In 2018 zal deze markt met 6 procent groeien en in 2019 met nog eens 8 procent, aldus de bank.

HISTORISCH KLEIN AREAAL

De cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) laten een dip in het areaal zien. Groei zit bijvoorbeeld wel in de sojaboon en het Hak-areaal kidneybonen in Zeeuws-Vlaanderen. In 2017 was het areaal peulvruchten in Nederland historisch klein met ruim 6.700 hectare, blijkt uit de statistieken.

Maar de opbrengsten van de gewassen per hectare waren hoog. Met 200 hectare minder areaal werd een ruim 20 procent grotere opbrengst geteeld dan in 2016 (63,5 miljoen ton in 2017). Teeltextperts zeggen dat de hectareopbrengsten de afgelopen jaren inderdaad zijn verbeterd. Maar slecht weer, zoals in 2016, kan ook een groot verlies in opbrengst betekenen.

'Industriegroentesector sluit goed aan bij trend naar gemak'

Telers en industrie zoeken samen wegen om teeltmogelijkheden, kwaliteit en certificering werkbaar te houden. Geert Hermans van

ZLTO en stichting TOG noemt als aandachtspunten mest en middelen, veredeling en bodemkwaliteit. 'Daarover praten we in het TOG. Het gaat niet over de prijzen van het product', zegt hij.

'We hebben een berekeningssignaal voor industriegroenten ontwikkeld dat we nu bij tien tot vijftien bedrijven neerzetten en we werken aan goede voedselveiligheidscertificaten (VVAK) voor de sector.'

Voordeel van VVAK is dat het goedkoper is dan Global GAP. België kent Vegaplan als tegenhanger. Hermans hoopt dat de Franse sector aan gaat schuiven bij de bestaande systemen van Nederland en België.

KENNIS DELEN

Frankrijk heeft een achtmaal zo grote industriegroentesector als in Nederland en België is een grote

speler. Daarom zegt Hermans dat het van belang is om kennis te delen met deze landen. 'Dan hebben we meer slagkracht. Zo kunnen we bijvoorbeeld de gewasbescherming in de benen houden', geeft hij op als reden.

'De zaadbehandeling tegen de bonenvlieg kan binnenkort niet meer. Dat kan 10 tot 40 procent opbrengst kosten. We kijken samen hoe dat te voorkomen is. Hoe doet de biologische sector dit? Wie gaat de kosten dragen?'

Hermans denkt dat de markt voor industriegroenten stabiel is. Hij zegt dat de sector in ieder geval goed aansluit bij de trend naar gemak. Daarbij ziet hij zeker de plantaardige eiwitten, meer diepvriesproducten, zoals Ardo, Rijko en Oerlemans al doen, en groei van biologisch.

Industrie reduceert zout en suiker in conserven

Peter Rijnhout van brancheorganisatie van groente- en fruitverwerkers Vigef zegt dat de sector graag bij wil dragen aan de dagelijkse 250 gram groente die het Voedingscentrum aanraadt. 'In het advies zeggen zij dat diepvries wel en potten en blikken er niet in moeten. Wij hebben gewezen op twee rondes zoutreductie en op de suikerreductie in veel producten. Peulvruchten horen vanwege de vezels wel in het advies. Zout eruit lijkt ons geen optie. Dan beland je in het dieetschap. We hebben getest met smaakpanelen op minder zout. Zoutreductie blijkt goed, maar ga je te ver, dan vinden zij de smaak te vlak.' Suikerreductie is te zien in appelmoes. Coroos en Hak

produceren beide een lijn zonder toegevoegde suiker. Een andere ontwikkeling is de industriële verwerking van paddenstoelen tot smaakmakers, waardoor minder zout nodig is.

Met ingrediënten voor smoothies en groentemixen die bijna een maaltijd zijn, denkt Rijnhout dat de verwerkers producten aanbieden die passen bij een gezonde leefstijl. Diepvries past daar zeker bij, zegt hij. De industrie heeft als troef de snelle verwerking van veldproduct in blik, pot en zak, waardoor veel inhoudstoffen bewaard blijven. Als het aan de Vigef ligt, slaat de discussie over gezondheid uit naar positief.

Graanprijs beïnvloedt areaal industriegroente

Volgens directeur Cees Geven van de coöperatieve telersvereniging De Schakel in Helmond is de graanprijs van invloed op het Nederlandse areaal industriegroenten. Franse telers gaan over op graan bij een goede graanprijs. Nu graan, mais en akkerbouwgewassen geen goed alternatief zijn, zoeken telers in ons land en in Duitsland, België en Frankrijk inkomsten in industriegroenten. 'Het aanbod is daardoor behoorlijk groot en de vraag neemt niet toe.' Geven zegt dat aan de andere kant de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen een drempel kan zijn voor telers. 'Ze zien daardoor meer risico voor deze teelten.'

Geert Hermans van de ZLTO ziet een groeiende teelt van biologische conserven in de polder. 'Daar is geschikte grond te vinden voor deze teelt.' In het Noorden doen de onderzoeksbedrijven van SPNA proeven met industriegroenten. De inkopers van verwerkers willen hun risico spreiden na hevige neerslag en schade aan gewassen onder de rivieren. Hermans: 'Die hevige neerslag heeft veel opbrengst gekost in het Zuiden. Het opvangen van de schade kostte telers en verwerkers veel geld.' Hermans noemt de marges 'dun' en het gevecht om de markt elk jaar stevig met scherpe prijzen. Overnames wijzen op een Europese markt in beweging.